

ορισμός: Έστω $f: [a, \beta] \rightarrow \mathbb{R}^m$ συνεχής τότε

$$\int_{\gamma} f \cdot dx = \int_a^{\beta} f(\gamma(t)) \cdot \gamma'(t) dt \text{ ονομάζεται}$$

επιβατημότητα ολοκληρώματα της f πάνω στη γ .

όπου $\gamma: [a, \beta] \rightarrow \mathbb{R}^m$ συνεχώς διαφορίσιμη καμπύλη

ζήτηση: Σύμφωνα ο παραπάνω ορισμός (2ος ορισμός επιβατημότητας)

γράφεται και στη μορφή (αν $f = (f_1, \dots, f_n)^T$)

$$\int_{\gamma} f_1 dx_1 + \dots + f_n dx_n \text{ όπου } \bar{x} = (x_1, \dots, x_n)$$

$$\int_{\gamma} f \cdot (dx_1, \dots, dx_n) = \int_{\gamma} f \cdot dx$$

Πρόταση (Άλγεβρα επιβατημότητας)

Αν $\gamma: [a, \beta] \rightarrow \mathbb{R}^m$ C^1 καμπύλη και $f, g: \gamma([a, \beta]) \rightarrow \mathbb{R}^m$ συνεχείς. τότε:

α. $\int_{\gamma} (f+g) \cdot dx = \int_{\gamma} f \cdot dx + \int_{\gamma} g \cdot dx$

β. $\int_{\gamma} (c \cdot f) \cdot dx = c \cdot \int_{\gamma} f \cdot dx$, $c \in \mathbb{R}$

γ. $|\int_{\gamma} f \cdot dx| \leq (\max \|f\|) L(\gamma) = (\max \|f\|) \cdot \int_a^{\beta} \|\gamma'(t)\| dt =$
 $= \max_{t \in [a, \beta]} \{ \|f(t)\| \} \cdot \int_a^{\beta} \|\gamma'(t)\| dt$

από

$$\int_a^{\beta} |f(\gamma(t)) \cdot \gamma'(t)| dt \leq \|f(\gamma(t))\| \cdot \|\gamma'(t)\|$$

ΟΡΙΣΜΟΣ:

Μια παραμετρική καμπύλη $\gamma: [a, \beta] \rightarrow \mathbb{R}^n$ λέγεται κατά ελάχιστα συνεχώς διαφορίσιμη, εάν υπάρχουν $a = t_0 < t_1 < \dots < t_k = \beta$, έτσι ώστε οι καμπύλες

$\gamma_i = \gamma|_{[t_{i-1}, t_i]}$, $i=1, \dots, k$ να είναι συνεχώς διαφορίσιμες

τότε γράφουμε $\gamma = \gamma_1 \oplus \gamma_2 \oplus \dots \oplus \gamma_k$ και ορίζουμε

$$\int_{\gamma} f \cdot dx := \int_{\gamma_1} f \cdot dx + \dots + \int_{\gamma_k} f \cdot dx \quad (\text{αν τα ολοκ. } \exists \text{ δεξιά})$$

ΠΡΟΤΑΣΗ / ΟΡΙΣΜΟΣ:

Έστω $\gamma: [a, \beta] \rightarrow \mathbb{R}^n$ συνεχώς διαφορίσιμη

$\gamma^{-1}: [a, \beta] \rightarrow \mathbb{R}^n$, $\gamma^{-1}(t) = \gamma(a + \beta - t)$, $t \in [a, \beta]$

η αντίστροφη καμπύλη της γ και $f: \gamma([a, \beta]) \rightarrow \mathbb{R}^n$

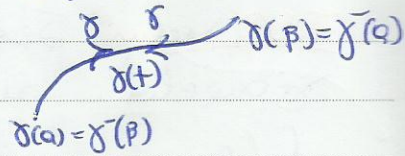
συνέχως. Τότε $\int_{\gamma^{-1}} f \cdot dx = - \int_{\gamma} f \cdot dx$

($\Rightarrow$ Το επικαμπύλιο στοιχείο μιας

διανυσματικής συνάρτησης εξαρτάται

από τον προσανατολισμό της καμπύλης, δηλ από την

κατεύθυνση κατά την οποία διατρέχουμε την καμπύλη)

ΑΠΟΔΕΙΞΗ

$$\int_{\gamma^{-1}} f \cdot dx = \int_a^{\beta} f(\gamma^{-1}(t)) \cdot (\gamma^{-1})'(t) dt =$$

$$= \int_a^{\beta} f(\gamma(a + \beta - t)) \cdot \gamma'(a + \beta - t) \cdot (-1) dt =$$

$$= \int_a^{\beta} f(\gamma(z)) \cdot \gamma'(z) dz$$

$$= - \int_{\beta}^a f(\gamma(z)) \cdot \gamma'(z) dz \stackrel{\text{ορ}}{=} - \int_{\gamma} f \cdot dx$$

ΠΡΟΤΑΣΗ

Έστω $\gamma: [a, \beta] \rightarrow \mathbb{R}^n$ με C^1 καμπύλη και $\phi: [A, B] \rightarrow [a, \beta]$

ένας C^1 παραμετρικός μετασχηματισμός που διατηρεί

προσανατολισμό (δηλ. η ϕ είναι 1-1 και επί συνεχώς

διαφορίσιμη και γν αύξουσα) Τότε η $\gamma \circ \phi: [A, B] \rightarrow \mathbb{R}^n$

συνεχώς διαφορίσιμη με $(\gamma \circ \phi)[A, B] = \gamma([a, \beta])$ και

$$\int_{\gamma \circ \phi} f \cdot dx = \int_{\gamma} f \cdot dx \quad \forall f: \gamma([a, \beta]) \rightarrow \mathbb{R}^n \text{ συνεχώς}$$

Απόδειξη:

$$\begin{aligned}\int_{\gamma \circ \varphi} f \cdot dx &= \int_A^B f(\gamma(\varphi(\tau))) \cdot (\gamma \circ \varphi)'(\tau) d\tau = \\ &= \int_{\varphi(a)}^{\varphi(b)} (f \circ \gamma)(\varphi(\tau)) \cdot \gamma'(\varphi(\tau)) \varphi'(\tau) d\tau = \\ &= \int_a^b (f \circ \gamma)(t) \gamma'(t) dt = \int_a^b f(\gamma(t)) \cdot \gamma'(t) dt = \int_{\gamma} f \cdot dx\end{aligned}$$

Παράδειγμα:

α) $\gamma(t) = (r \cos t, r \sin t), t \in [0, 2\pi], f(x, y) = \begin{pmatrix} -y \\ x \end{pmatrix}$
και $\gamma(x, y) = \begin{pmatrix} x \\ y \end{pmatrix}$. τότε:

$$\begin{aligned}\int_{\gamma} f \cdot d(x, y) &\stackrel{\text{op}}{=} \int_0^{2\pi} f(r \cos t, r \sin t) \cdot (-r \sin t, r \cos t) dt = \\ &= \int_0^{2\pi} (-r \sin t, r \cos t) \cdot (-r \sin t, r \cos t) dt = \\ &= \int_0^{2\pi} r^2 (\sin^2 t + \cos^2 t) dt = r^2 \cdot 2\pi\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}\int_{\gamma^-} f \cdot d(x, y) &\stackrel{\text{op}}{=} \int_0^{2\pi} f(\gamma^-(t)) \cdot \gamma'^-(t) dt = \\ &= \int_0^{2\pi} (r \cdot \cos(2\pi - t), r \sin(2\pi - t)) \gamma'^-(t) dt = \\ &= \int_0^{2\pi} \gamma(2\pi - t) \cdot \gamma'^-(t) dt = \\ &= \int_0^{2\pi} (r \cos t, -r \sin t) \gamma'^-(t) dt \quad (\text{h})\end{aligned}$$

Αλλά, $\sin(\alpha + \beta) = \sin \alpha \cdot \cos \beta + \cos \alpha \cdot \sin \beta$
 $\cos(\alpha + \beta) = \cos \alpha \cdot \cos \beta - \sin \alpha \cdot \sin \beta$

Άρα, μ (1) είναι:

$$\begin{aligned}\int_{\gamma^-} f \cdot d(x, y) &= \int_0^{2\pi} f(r \cos t, -r \sin t) \cdot (-r \sin t, -r \cos t) dt = \\ &= \int_0^{2\pi} (r \sin t, r \cos t) (-r \sin t, -r \cos t) dt = \dots = -2\pi r^2\end{aligned}$$